

Ordenació jurídica de la seguretat i la salut laborals

Codi: 100493

Crèdits: 6

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2500258 Relacions Laborals	OB	3	2

Professor/a de contacte

Nom: Ricard Martín Martínez

Correu electrònic: Ricard.Martin@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: Sí

Equip docent

Elizabeth del Rio Cumbreño

Prerequisits

Per realitzar un correcte seguiment d'aquesta assignatura és necessari haver superat prèviament les assignatures de "Dret del Treball I", "Dret del Treball II" i "Dret del Treball III", donat que totes elles ofereixen una formació bàsica en relació al marc jurídic de les relacions laborals sense la qual no es pot entendre ni analitzar adequadament la configuració i dinàmica de la prevenció dels riscos laborals.

Objectius

Els objectius principals de l'assignatura són que l'alumne entengui tant el marc jurídic del dret a la seguretat i salut laboral, com els principals criteris jurisprudencials i administratius empleats en la resolució dels conflictes jurídics que se susciten en la matèria.

L'assignatura pretén que l'alumne disposi dels instruments conceptuals necessaris per abordar l'anàlisi de les següents qüestions:

- 1.- El perquè de la prevenció de riscos laborals.
- 2.- Els subjectes que participen en la prevenció de riscos laborals.
- 3.- Les modalitats d'organització de l'activitat preventiva.
- 4.- Els drets i les obligacions en matèria preventiva.
- 5.- Les responsabilitats per incompliments de la normativa de la seguretat i salut

Competències a adquirir i resultats de l'aprenentatge

Els resultats de l'aprenentatge realitzat han de permetre fonamentalment adquirir competències en:

- 1.- el domini i coneixement de la legislació en matèria de seguretat i salut
- 2.- la interpretació que realitzen els òrgans judicials de la mateixa
- 3.- l'aplicació que duen a terme els diferents agents que hi participen, com són els empresaris, els treballadors i l'administració pública

En relació a les esmentades competències, l'alumnat desenvoluparà la seva capacitat de buscar en les normes jurídiques els preceptes reguladors aplicables a cada cas concret. Així mateix, entendrà els preceptes jurídics, els interpretarà i finalment els interrelacionarà per a donar solució als problemes plantejats.

Competències

- Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
- Convèncer els altres del punt de vista propi.
- Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
- Preparar, redactar i formalitzar els escrits generals en els tràmits administratius i judicials.
- Redactar i formalitzar informes i escrits.
- Treballar de manera autònoma.
- Treballar en equip

Resultats d'aprenentatge

1. Aplicar les tecnologies de la informació i de la comunicació en els diferents àmbits d'actuació.
2. Comprendre el significat i el procediment de cada un dels tràmits i els mitjans d'impugnació en cada supòsit.
3. Convèncer els altres del punt de vista propi.
4. Expressar idees o fets d'una manera clara i persuasiva.
5. Redactar i formalitzar informes i escrits.
6. Treballar de manera autònoma.
7. Treballar en equip.

Continguts

TEMA 1. INTRODUCCIÓ.

- 1.1. Finalitat i sentit del Dret de la Seguretat i Salut en el treball.
- 1.2. El sistema de fonts del Dret de la Seguretat i Salut en el treball: visió general.
- 1.3. L'àmbit d'aplicació de la normativa preventiva. Inclusions i exclusions: Els establiments penitenciaris i militars, les forces armades i cossos i forces de seguretat. Els treballadors per compte pròpia.
- 1.4. El paper de les Administracions Públiques en la gestió de la política de prevenció. Especial referència a la Inspecció de Treball i Seguretat Social.

TEMA 2. LA PREVENCIÓ DE RISCOS LABORALS A L'EMPRESA.

- 2.1. El dret dels treballadors a una protecció eficaç.
- 2.2. Les obligacions del treballador.
- 2.3. El deure empresarial de protecció: lògica i característiques generals.
- 2.4. L'esquema bàsic de l'actuació empresarial en matèria preventiva: avaluació, planificació, execució i control.

TEMA 3. L'ORGANITZACIÓ I GESTIÓ DE LES ACTIVITATS PREVENTIVES.

- 3.1 La integració de la prevenció en la empresa.
- 3.2 L'avaluació de riscos.

3.3 Planificació de l'activitat preventiva.

3.4 Modalitats de gestió de la activitat preventiva.

TEMA 4. ELS DRETS I OBLIGACIONS EN MATÈRIA DE SEGURETAT I SALUT EN EL TREBALL (I).

4.1. L'obligació de proporcionar equips de treball adequats i mitjans de protecció individuals.

4.2. Les obligacions davant situacions d'emergència i en supòsits de risc greu i imminent.

4.3 Les obligacions d'informació i formació dels treballadors.

4.4. L'obligació de vigilància de la salut dels treballadors.

4.5. L'obligació de documentació i notificació.

4.6. L'obligació de coordinació de l'activitat preventiva.

TEMA 5. ELS DRETS I OBLIGACIONS EN MATÈRIA DE SEGURETAT I SALUT EN EL TREBALL (II).

5.1. La protecció dels treballadors especialment sensibles.

5.2. La protecció de la maternitat.

5.3. La protecció dels menors.

5.4. La protecció en els supòsits de contractació temporal i treballadors al servei d'empreses de treball temporal.

TEMA 6. LA CONSULTA, LA PARTICIPACIÓ I LA NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA EN L'ÀMBIT DE LA PREVENCIÓ.

6.1. Els drets de consulta i participació del treballadors.

6.2. Els mecanismes de participació especialitzada.

6.2.1. Els delegats de prevenció.

6.2.2. El comitè de seguretat i salut.

6.2.3. Altres fórmules de participació especialitzada.

TEMA 7. LA RESPONSABILITAT EN MATÈRIA PREVENTIVA.

7.1. La responsabilitat administrativa

7.2. La responsabilitat penal

7.3. La responsabilitat laboral

7.4. La responsabilitat en matèria de Seguretat Social

7.5. La responsabilitat civil

7.6. Regles de coordinació de responsabilitats.

TEMA 8. NORMATIVA SECTORIAL I ESPECIFICITATS DE LA NORMATIVA DE SEGURETAT I SALUT EN EL TREBALL.

8.1. La regulació de la seguretat i salut en sectors específics d'activitat. En particular, el sector de la construcció, la mineria i sector marítim.

8.2. Les particularitats de la seguretat i salut en el treball a les Administracions Públiques.

8.2.1. Inclusions i exclusions. La consulta, la participació i la negociació col·lectiva.

8.2.2. El règim de responsabilitats.

Metodologia

El procés d'aprenentatge dels/les alumnes en el marc d'aquesta assignatura s'organitzarà a partir de diferents tipus d'activitats formatives que s'exposen a continuació:

1. ACTIVITATS DIRIGIDES

Les activitats dirigides són totes aquelles que es desenvolupen a l'aula, en els horaris previstos per a l'assignatura i sota la direcció del professor. Poden ser de caire teòric o pràctic en les seves diferents modalitats.

1.1. Classes teòriques

Consisteixen en l'exposició per part del professor de diversos aspectes del temari, prenent com a base la normativa aplicable i els esquemes que prèviament s'hauran facilitat a través de l'Espai Docent de l'assignatura dins del Campus Virtual. Pel correcte seguiment de les classes teòriques és imprescindible que tots els alumnes i les alumnes disposin durant les classes teòriques d'una recopilació de normativa degudament actualitzada.

1.2. Classes pràctiques

Es dediquen a l'execució de nou activitats pràctiques, cadascuna de les quals implicarà un treball fora de l'aula i un treball presencial a l'aula. Tan un com l'altre suposarà la realització d'un seguit de tasques de format divers: identificació i estudi del marc normatiu d'una determinada institució, recerca, lectura i comprensió de jurisprudència, recerca de convenis col·lectius, resolució de casos pràctics, redacció de documents jurídics, defensa en públic de posicionament jurídics, etc. El plantejament de les activitats pràctiques es durà a terme en base a la documentació que facilitin els professors.

Les activitats pràctiques s'estructuraran en tres grans blocs temàtics:

- 1) l'organització i la gestió de la prevenció a l'empresa
- 2) els drets i obligacions en matèria preventiva
- 3) les responsabilitats derivades dels incompliments de la normativa

Cada bloc temàtic inclourà tres activitats pràctiques que s'executaran a l'aula individualment o en grups de 3 a 6 alumnes i una activitat d'avaluació sobre les qüestions tractades en el marc de cada bloc temàtic.

Els grups de 3 a 6 alumnes es conformaran a iniciativa dels i de les alumnes al començament del semestre i en el seu defecte segons el criteri del professor.

2. ACTIVITATS SUPERVISADES

Les activitats supervisades són les que es duen a terme fora de l'aula, a partir de les indicacions donades pel professor, i queden sotmeses posteriorment a algun procés de supervisió o seguiment per part d'aquest.

D'aquesta manera, es podran dur a terme les tutories necessàries per tal de supervisar l'evolució de l'alumne o del grup d'alumnes en la preparació de les activitats pràctiques i la resolució de casos pràctics i es redirigirà el seu treball a fi i efectes d'assolir els objectius docents fixats.

D'altra banda, mitjançant el sistema de tutories també es podran supervisar les activitats autònomes encomanades a l'alumnat per tal de reforçar el seguiment de les classes teòriques.

3. ACTIVITATS AUTÒNOMES

Les activitats autònomes són totes aquelles en les quals els/les alumnes s'organitzen el seu temps i esforç de forma autònoma, ja sigui individualment o en grup, com la recerca i l'estudi de bibliografia, l'elaboració d'esquemes o resums, etc. En el marc d'aquesta assignatura la part essencial de les activitats autònomes es vincula al seguiment de les classes teòriques i a la preparació de l'examen final teòric.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classes pràctiques	18	0,72	1, 2, 3, 5
Classes teòriques	24	0,96	2
Elaboració de documents jurídics	5	0,2	3, 4, 5
Elaboració de resums i esquemes	15	0,6	2, 6
Recerca i anàlisi de documentació jurídica (bibliografia, jurisprudència, convenis col·lectius, resolucions administratives...)	10	0,4	1, 2, 6
Resolució de casos pràctics	22	0,88	1, 3, 4, 5, 6
Tipus: Supervisades			
Tutoria	10	0,4	1, 3, 6, 7
Tipus: Autònomes			
Estudi	40	1,6	2, 6

Avaluació

1. AVALUACIÓ ORDINÀRIA

Combina l'avaluació continuada de les activitats pràctiques i la resolució d'un examen final teòric.

1.1 Avaluació continuada de les activitats pràctiques.

Requereix assistir a les classes pràctiques i lliurar la documentació que en cada cas es sol·liciti. Es durà a terme una avaluació en cada un dels tres blocs temàtics de caràcter individual i/o podrà realitzar-se en grups de 3 a 6 alumnes.

Els alumnes poden tenir que executar la resolució d'un cas pràctic que haurà de ser entregat al professor i que podrà ser considerat a efectes de l'avaluació continuada en els termes que s'explicitaran a l'inici del curs.

Les dates de les tres activitats d'avaluació es faran públiques al començament del semestre a través de l'Espai Docent del Campus Virtual.

La nota corresponent a l'avaluació continuada de les activitats pràctiques serà la mitjana aritmètica de les qualificacions obtingudes a les activitats pràctiques d'avaluació que es duran a terme durant el semestre.

1.2 Examen final teòric ordinari.

S'hi poden presentar tots/es els/les alumnes, amb independència de si han participat o no a les activitats pràctiques d'avaluació continuada i de la nota mitjana que hagin obtingut en aquestes.

Consistirà en la resolució de set/vuit preguntes breus, dues o tres de les quals correspondran a qüestions tractades a través de les activitats pràctiques. Cadascuna de les preguntes de l'examen es qualificarà de 0 a 10 punts. La qualificació de l'examen s'obtindrà de la mitjana resultant de la puntuació total obtinguda dividida entre set/vuit.

1.3 Qualificació de l'assignatura a través de l'avaluació ordinària.

La puntuació obtinguda en l'avaluació continuada de les activitats pràctiques tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura. La puntuació de l'examen final teòric tindrà un valor del 50% de la qualificació de l'assignatura.

Per a poder sumar la puntuació corresponent a l'avaluació continuada de les activitats pràctiques cal que la nota de l'examen final teòric sigui de com a mínim de 4 punts sobre 10. Si no s'assoleix aquest mínim la qualificació serà "suspens" i el valor numèric el corresponent a l'examen teòric expressat en el paràmetre 0-10.

La qualificació final de l'assignatura s'obtindrà fent la mitjana corresponent i es considerarà superada si s'assoleix un mínim de 5 punts sobre 10.

2. REAVALUACIÓ

Consta d'un examen teòric i, per alguns alumnes, també d'un examen pràctic. Hi podran accedir els/les alumnes que optin directament per aquest sistema d'avaluació i els/les que no hagin aprovat a través del sistema d'avaluació ordinari.

2.1 Examen teòric. Consistirà en la resolució de set/vuit preguntes breus, dues o tres de les quals correspondran a qüestions tractades a través de les activitats pràctiques. Cada pregunta es puntuarà de 0 a 10 punts i la nota s'obtindrà de la mitjana corresponent. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

2.2 Examen pràctic. Consistirà en la resolució convenientment fonamentada en dret, d'un supòsit pràctic amb el contingut temàtic corresponent a la matèria objecte d'examen, similar als que s'han resolt durant les activitats pràctiques sotmeses a avaluació continuada. Per a la resolució d'aquesta part només es podrà disposar, com a material de suport, d'un recopilació de normativa laboral. Aquesta part de l'examen tindrà un valor del 50% de la nota.

Només hauran de realitzar l'examen pràctic les persones que hagin obtingut una nota inferior a 5 punts sobre 10 a través de les activitats pràctiques d'avaluació continuada. A les persones que hagin obtingut una nota igual o superior a 5 punts se'ls hi mantindrà aquesta nota com a qualificació de part pràctica.

2.3 La qualificació final de l'examen s'obtindrà fent la mitjana ponderada de la puntuació obtinguda en les dues parts. L'assignatura s'aprovarà quan aquesta mitjana sigui igual o superior a 5, sempre que la nota de la part teòrica sigui igual o superior a 4. Si la nota de la part teòrica no assoleix aquest mínim, la qualificació serà "suspens" i el valor numèric el corresponent a l'examen teòric expressat en el paràmetre 0-10.

3. DATES DELS EXÀMENS

Seràn les que determini la Facultat de Dret i es publicaran a través de la seva pàgina web, concretament a l'apartat "Informació acadèmica".

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Activitats d'avaluació realitzades en el marc de les activitats pràctiques	50% (veure condicions a descripció)	4,5	0,18	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7
Examen final	50% (veure condicions a	1,5	0,06	4, 5, 6

Bibliografia

1. Manuals

- Práctico Social, dins de les bases de dades "Westlaw"
- SALA FRANCO, Tomás: Derecho de la prevención de riesgos laborales, Tirant lo Blanch, València, edició actualitzada
- LOPEZ GANDÍA, Juan y BLASCO LAHOZ, José Francisco: Curso de prevención de riesgos laborales, Tirant lo Blanch, edición actualizada

2. Recopilacions normatives

- Legislación laboral y de Seguridad Social, Aranzadi (darrera edició).

3. Enllaços web

Els principals enllaços web que s'hauran d'utilitzar en el marc d'aquesta assignatura corresponen a les bases de dades "Westlaw", "Tirant on line" i "La Ley", que són de consulta gratuïta per tot l'alumnat d'aquesta Universitat sempre que s'hi accedeixi des de la pàgina web del Servei de Biblioteques de la UAB (apartat "Bases de dades", ubicat dins la pestanya "Recursos").

També caldrà consultar puntualment altres enllaços que anirà indicant el professor responsable, com per exemple:

<http://www.empleo.gob.es> Ministeri de Treball i Immigració.

www.gencat.cat/treball. Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

www.ilo.org. Organització internacional del treball.